

Riktlinjer Boendestöd

Dokumenttyp	Riktlinje
Antagen av:	Omsorgsstyrelsen 21-10-19
Diarienummer	OS 2021-000086 759
Gäller för	Boendestöd myndighetsutövning och verkställighet
Dokumentansvarig	Socialchef

Gäller från och med 202111-01

Vision	Kommunfullmäktige
Mål och budget	Kommunfullmäktige
Policy	KF, KS
Program	KF, KS
Plan	KS, styrelse/nämnd/bolag
Riktlinje	KF, KS, styrelse/nämnd/bolag
Regler	Ansvarig chef
Rutiner	Ansvarig chef

Innehåll

Inledning.....	1
Syfte	1
Mål	1
Målgrupper	1
Personer med psykisk/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning	2
Personer med beroende eller missbruk.....	2
Personer som tillhör LSS personkrets	2
Personer med samsjuklighetsproblematik	2
Ungdomar	2
Avgränsning	2
Vård- och stödsamordning	3
Samordnad individuell plan, SIP	3
Tillgänglighet	3
Avgift/kostnader för den enskilde	3
Insatsen innehåll och genomförande	3
Ansökan och beslut	4
Genomförandeplan	4
Dokumentation	4
Uppföljning/omprövning av beslutad insats	4

Inledning

Med boendestöd avses bistånd enligt 4 kap 1§SoL (Socialtjänstlagen) i form av stöd i den dagliga livsföringen. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Boendestöd är ett praktiskt, pedagogiskt och socialt stöd som syftar till att stärka den enskildes förmåga till ett självständigt liv förutsatt att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Insatsen är riktad framförallt till personer 18 - 65 år med psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, samsjuklighet och/eller LSS tillhörighet. Insatsen kan bara beviljas i egen bostad men kan utföras både i hemmet och utanför hemmet.

I Socialstyrelsens termbank definieras boendestöd;
som bistånd i form av stöd i den dagliga livsföringen riktat till särskilda målgrupper i eget boende. Till särskilda målgrupper hör bl.a. personer med funktionsnedsättning eller missbruksproblem. Stödet ska anpassas till den enskildes behov av och möjligheter att utveckla ett normalt vardagsliv.

Syfte

Riktlinjen är ett styrdokument för verksamheten boendestöd inom kommunen. Syftet med riktlinjerna är rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds. Riktlinjerna ska ge boendestödjare stöd och vägledning i arbetet.

Mål

Boendestödjare ska tillsammans med den enskilde stärka och utveckla den enskildes egna förmågor och resurser och ge "hjälp till självhjälp". Boendestödjare och den enskilde ska tillsammans utveckla sådana rutiner och strategier som stärker och möjliggör för den enskilde att klara sitt liv på egen hand. Boendestödet ska stödja den enskilde att behålla sin bostad och att den enskilde kan leva ett självständigt liv.

Målsättningen är att den enskilde genom boendestödet ska kunna få

- en förbättrad och/eller bibehållen psykisk hälsa
- ökad möjlighet att bo kvar i den egna bostaden
- ökad livskvalitet
- en reell möjlighet till en socialt fungerande livssituation
- stöd att bryta social isolering

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020. Lagstiftningen ska främja och skydda barnets rättigheter på ett effektivt sätt och är det främsta instrumentet för att garantera att barnets rättigheter tillgodoses i verksamheter, beslut och åtgärder som rör såväl enskilda barn som barn som grupp. Lagstiftningen innebär att kraven på att leva upp till barnkonventionen skärps, vad som är bäst för barnet ska utredas och belysas i kommunens samtliga ärenden och beslut.

Målgrupper

Boendestöd riktar sig till personer 18 - 65 år. Ungdomar under 18 år kan i vissa fall beviljas boendestöd. Det kan även förekomma behov hos familjer med barn där t e x fysisk, psykisk eller social ohälsa, missbruk etc.

Kravet är att personens ska bo egen bostad.

Personer med psykisk/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Målgruppen utgörs av personer med psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. En person har en psykisk funktionsnedsättning om hen har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden, och om dessa begränsningar har funnits, eller kan antas komma att bestå under en längre tid. Svårigheterna ska vara en konsekvens av funktionsnedsättningen.

Personer med beroende eller missbruk

Målgruppen utgörs av personer som på grund av sitt beroende och/eller missbruk har svårigheter att bibehålla sitt boende och/eller behöver stöd med att utföra aktiviteter inom viktiga livsområden.

Personer som tillhör LSS personkrets

Personer som omfattas av LSS och som behöver stöd i det egna hemmet.

Personer med samsjuklighetsproblematik

Målgruppen utgörs av personer som har en samsjuklighetsproblematik och som ingår i två eller flera av ovanstående grupper. Samsjukligheten innebär att personer har en psykisk/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning i kombination med beroende/missbruk.

Ungdomar

Ungdomar från 16 år som bor i eget boende eller i kommunens ungdomslägenheter där anhöriga saknas eller inte har möjlighet eller förmåga att ge stöd för att ungdomen ska klara ett eget boende. Stödet syftar till att stärka ungdomens förmåga att bo på egen hand.

Avgränsning

Boendestödet kan ges till en person som har fyllt 65 år under förutsättning är att boendestödet är pågående då hen fyller 65 år. Efter 65 års ålder ska behovet av ett fortsatt boendestöd vara återhämtningsinriktat för att stärka och utveckla den enskildes förmågor. Om personen på grund av åldrandeprocessen bäst kan få sina behov tillgodosedda genom hemtjänstinsats, ska personen informeras om att ansöka om hemtjänst.

Om en fysisk funktionsnedsättning överstiger de psykiska funktionsnedsättningarna och medför att personen är i behov av daglig personlig omvårdnad under en mycket lång tidsperiod är personen inte berättigad till boendestöd. Personen ska då informeras om möjligheten att ansöka om annat bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen i form av hemtjänst eller pröva möjligheten att ansöka om insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Beslut om bistånd boendestöd ska endast i undantagsfall kombineras med insatser i form av hemtjänst. Boendestöd ska inte verkställa hemtjänstinsatserna. Enhetschef ansvarar för att samplanering sker.

Kommunen har inte hälso- och sjukvårdsansvar för personer med boendestöd såvida dessa inte har bedömts som hemsjukvårdspatienter av Regionen, vilket i så fall ska framgå av SIP. Delegerade HSL-insatser till hemsjukvårdspatienter, som har beslut om insats boendestöd, utförs av boendestödspersonalen. Insatser i form av egenvård räknas inte som hälso- och sjukvårdsinsats. Vid behov och egenvård kan boendestöd stötta personen att tex göra tidsschema för medicinintag.

Arbetsuppgifter som inte får genomföras av boendestöd:

- Flyttstädning eller sanering.
- Delning av medicin om inte detta delegerats enligt HSL.
- Skjuts och resor med kommunbil till läkarbesök, affärer mm undantag kan endast beslutas av enhetschef.
- Hantering av den enskildes ekonomi. Om behov finns ska ansökan om God man eller förvaltare göras. Undantag kan göras i pedagogiskt syfte. I sådana fall ska syfte och omfattning framgå av en specificerad överenskommelse med den enskilde och/eller dennes företrädare. Detta förutsätter att tydliga rutiner ska finnas för varje unik uppgift och ska skrivas in i genomförandeplan och dokumenteras.
- Att arbeta med någon form av terapeutisk samtalsbehandling.

Vård- och stödsamordning

Boendestödets arbete grundar sig i Case management/vård- och stödsamordning som innebär en samordning av vård- och stödinsatser inom och mellan olika aktörer. Individen ska utifrån sina behov få del av olika vård- och stödinsatser och ökat inflytande över sin vård och rehabilitering. Syftet är att med hjälp av individen och hans nätverk öka individens självständighet och förbättra individens livskvalitet.

Samordnad individuell plan, SIP

Om behov finns av samordning av insatser kring en person som behov av insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst ska boendestödjare ta initiativ till att sammankalla till ett SIP möte. Den som kallar ska informera och bjuda in handläggare. Behovet kan även uppmärksammas av individen själv och närstående. Individen måste alltid ge sitt samtycke till SIP. Samtycket ska dokumenteras enligt lokala rutiner.

Syftet med SIP är ökat inflytande och ökad delaktighet för den enskilde, samtidigt som den förbättrar samordningen och ger en helhetsbild av den enskildes situation.

Tillgänglighet

Måndag-söndag 8–21.

Avgift/kostnader för den enskilde

Biståndet räknas som stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär för vilka avgifter inte får tas ut (8 kap 1 § SoL). Egna kostnader till följd av biståndet t ex avgift för deltagande i fritidsaktiviteter mm betalas av biståndstagaren själv.

Insatsen innehåll och genomförande

Boendestöd är ett kvalificerat och flexibelt vardagsstöd där den enskilde behöver stöd och hjälp med att klara sina svårigheter i vardagen, både i och utanför bostaden.

Boendestödet avser insatser som praktiskt, socialt som pedagogiskt stöd för att engagera, uppmuntra och motivera den enskilde till delaktighet och ansvarstagande. Arbetet i hemmet betyder att boendestödjarna tillsammans med den enskilde utför olika vardagssysslor och praktiskt visa hur man tar sig an olika vardagsuppgifter. Genom detta stöd ska den enskilde på sikt själv klara av att utföra sysslorna.

Stöd:

- **Praktiskt stöd** med städ, inköp och matlagning, tvätt, klädvård och hygien samt stöd vid enklare myndighetskontakter. Den enskilde ska själv praktiskt kunna genomföra uppgifterna.
- **Pedagogiskt stöd** för att strukturera vardagen och hitta goda rutiner samt förenkla, tydliggöra, planera och träna vardagssysslor. Att arbeta motiverande med den enskilde för att uppnå sina mål.
- **Socialt stöd** för att ge den enskilde möjlighet att finnas med i ett socialt sammanhang. Det kan innebära att komma till sin sysselsättning, praktik eller studier, kontakt med närstående, föreningar, att finna ett fritidsintresse med mera.
Stöd att kunna åka buss till behandling, aktiviteter, fritidsintressen, arbete eller annan aktivitet för att bryta isolering. Avsikten är att den enskilde ska klara av detta senare på egen hand.

Delarnas omfattning och individens behov kan variera över tid. Detta innebär att den enskilde i perioder kan ha behov av endast praktiskt stöd eller enbart socialt stöd till perioder med behov av både praktiskt- och socialt stöd. Vid förändrat behov av insatserna och omfattningen hos personen görs ny bedömning av handläggare och genomförandeplan revideras.

Ansökan och beslut

Handläggaren utreder behovet vid inkommen ansökan och utgår från den enskildes behov utifrån IBIC (Individens behov i centrum) när beslut fattas om boendestöd.

I beslutet ska tydligt framgå

- vilka stödinsatser personen har behov av
- vilka mål som finns för respektive insats
- vilken omfattning i tid insatserna har
- att beslutet om bistånd omprövas vid tidsperiodens slut eller om personens förhållanden väsentligt förändras

Beslut om boendestöd ska fattas om längst 6 månader och följas upp var 6:e månad eller tidigare vid behov.

Genomförandeplan

Boendestödjaren ska i samråd med den enskilde upprätta en genomförandeplan som beskriver hur de beviljade insatserna ska utformas och genomföras för att uppnå målen.

I genomförandeplanen ska det också framgå hur boendestöd ska agera vid förändring i måendet, vid aktivt missbruk samt vilket samtycke till samverkan som är godkänd av den enskilde.

Genomförandeplanen ska följas upp och vid behov revideras var 6:e månad eller tidigare vid behov. Boendestödjaren ska meddela handläggaren om behovet av boendestöd förändras.

Dokumentation

Dokumentation ska ske löpande av medarbetare på boendestöd.

Uppföljning/omprövning av beslutad insats

Handläggande socialsekreterare har ansvar för kontinuerlig uppföljning och eventuell omprövning av beslutad insats. Tidsintervallen för uppföljning ska vara individuellt anpassad utifrån varje enskild individ. Uppföljning ska var sjätte månad.

Förändring av insatsen kan enbart beslutas av handläggande socialsekreterare.

Anmälan vid oro

Barn

Vid misstanke om oro för barn och/eller där misstanke finns om barn har bevittnat våld ska medarbetaren direkt informera enhetschef som gör orosanmälan till socialtjänsten.

Våld i nära relation

Begreppet våld i nära relationer innefattar alla typer av våld mellan närstående. Det handlar både om heterosexuella och homosexuella parrelationer och om våld i andra familje- och släktrationer. Det är viktigt att personal inom boendestöd har kunskap om våld i nära relation och känner till tecken och symptom på utsatthet.

Om medarbetaren känner oro/och eller misstänker att någon är utsatt för våld ska hen informera enhetschef som anmäler oron till socialtjänsten enligt omsorgsförvaltningens riktlinjer för våld i nära relation.

Djur

För personer i ordinärt boende har djurägaren det fullständiga ansvaret för sitt husdjur.

Enligt Lex Maja (10 kap. 20 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) får kommunens anställda bryta sekretessen då det står klart att djuret utsätts för vanvård eller misshandel samt om djuret uppenbart uppvisar symptom på sjukdom eller allvarlig skada. Att det är tillåtet att göra en anmälan innebär dock inte en skyldighet att göra en anmälan.

Om medarbetaren är orolig för, eller misstänker, att ett djur utsätts för vanvård eller misshandel ska enhetschef informeras som sedan gör anmälan till Länsstyrelsen.

